

© Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Sva prava pridržana. Dopuštenje za ponovno objavljivanje ovog sažetka dano je isključivo u svrhu uključivanja u HUDOC bazu podataka Suda.

© Office of the Representative of the Republic of Croatia before the European Court of Human Rights. All rights reserved. Permission to re-publish this summary has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Bureau de l'Agent de la République de Croatie devant la Cour européenne des droits de l'homme. Tous droits réservés. L'autorisation de republier ce résumé a été accordée dans le seul but de son inclusion dans la base de données HUDOC de la Cour.

**SAŽETAK PRESUDE
SA-CAPITAL OY PROTIV FINSKE
OD DANA 15. VELJAČE 2019. GODINE
ZAHTJEV BR. 5556/10**

ČINJENICE

Podnositelj zahtjeva, SA-Capital Oy, finska je tvrtka sa sjedištem u Rovaniemi (Finska). Nakon postupka koji je pokrenulo tijelo nadležno za zaštitu tržišnog natjecanja 2004. godine, Trgovački sud je u prosincu 2007. godine utvrdio da je ova tvrtka bila dio kartela za asfalt za ugovore koje je ponudila država. Utvrđeno je da je sudjelovala u teritorijalnoj raspodjeli tržišta, određivanju cijena i ograničavanju ponude asfaltne mase. Kažnjena je sa 75.000 eura (EUR). Tužene tvrtke, uključujući tvrtku podnositeljicu zahtjeva i tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja, žalile su se Vrhovnom upravnom sudu koji je u rujnu 2009. godine ukinuo prvostupanjsku odluku. Utvrđeno je da je između 1994. i 2002. postojao jedinstveni kartel u cijeloj državi koji je utjecao na središnju i lokalnu upravu te privatni sektor. Vrhovni upravni sud utvrdio je da je tvrtka podnositeljica zahtjeva sudjelovala u kartelu, na razini države i na lokalnoj razini, posebno u Laponiji i Sjevernoj Kareliji, od svibnja 1995. do veljače 2000. Stoga je Vrhovni sud povećao novčanu kaznu na 500 000 eura, uzimajući u obzir relativno mali tržišni udio tvrtke i prirodu povrede u usporedbi s glavnim sudionicima kartela. Vrhovni upravni sud svoju je odluku temeljio na dokazima koji su izravno izvedeni na sudu i na iskazu svjedoka saslušanih na Trgovačkom sudu, koji su ili izravno bili upoznati s događajima ili su ih čuli od drugih.

PRIGOVORI

Trgovačko društvo podnositelj zahtjeva tvrdio je da se Vrhovni upravni sud oslonio na reklamazala dokaze neidentificiranih izvora koje podnositelj nije mogao ispitati, protivno članku 6. stavcima 1. i 3. (d) Konvencije. Nadalje, pozivajući se na članak 6. stavke 1. i 2. Konvencije, tvrdio je da je Vrhovni upravni sud prihvatio da standard dokaza u predmetima tržišnog natjecanja može biti niži od razine "izvan razumne sumnje" ili "prevage dokaza". Također se žalio na prebacivanje tereta dokaza.

OCJENA ESLJP-a

ESLJP je primijetio da tužena država nije osporila primjenjivost kaznenog aspekta članka 6. Konvencije. ESLJP je u svojoj sudskoj praksi razvio autonomno tumačenje pojma "kaznene optužbe" što je dovelo do postupnog proširenja opsega kaznenog aspekta članka 6. na slučajeve koji strogo ne pripadaju tradicionalnim kategorijama kaznenog prava. Predmeti koji se odnose na zaštitu tržišnog natjecanja i slična područja prava često se ispituju pod kaznenopravnim aspektom članka 6. (vidi [*Grande Stevens i drugi protiv Italije*](#), stavci 99.-101.).

ESLJP je također priznao da postoje kaznene optužbe različite težine i da su zahtjevi poštenog suđenja najstroži u odnosu na srž kaznenog prava, ali postoje i slučajevi u kojima se, iako spadaju pod kaznenopravni aspekt, postupovna jamstva ne primjenjuju nužno u cijelosti (vidi [*Jussila protiv Finske*](#), [VV] stavak 43.).

ESLJP je morao ispitati poštenost postupaka u cjelini, pri čemu je istaknuo da su predmeti koji uključuju trgovačko pravo često vrlo složeni jer uključuju širok raspon financijskih, činjeničnih i pravnih razmatranja.

U ovom predmetu, u prvom stupnju pribavljena je velika količinu dokaza od strane optuženih i tijela za zaštitu tržišnog natjecanja. Te dokaze ispitao je Trgovački sud koji je zaključio da su tužena trgovačka društva, uključujući podnositelja zahtjeva, sudjelovala u radu kartela u asfaltnom sektoru u cijeloj državi. Suprotno tome, što se tiče tržišta na lokalnoj razini i u privatnom sektoru, Trgovački sud je izvršio zasebnu analizu dokaza i utvrdio da nema dovoljno dokaza o kartelu u tim područjima, stoga je utvrdio da je podnositelj zahtjeva prekršio pravila tržišnog natjecanja zbog sudjelovanja u kartelu za ugovore središnje vlasti, ali ne i za ugovore lokalne uprave i privatnog sektora.

Vrhovni upravni sud morao je ispitati je li Trgovački sud pravilno postupio odvajajući različite segmente tržišta, ovisno o tome radi li se o ugovorima središnje vlasti ili ugovorima lokalne vlasti ili privatnog sektora. To pitanje nije bilo samo pitanje činjenica ili dokaza, već je zahtijevalo složenu analizu tržišnih ekonomskih čimbenika, kao i relevantna pravna razmatranja.

Vrhovni upravni sud je saslušao tri svjedoka koje je predložilo tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja, a koji su u relevantno vrijeme bili u upravi ili su bili zaposlenici nekih od tuženih trgovačkih društava. Jedan od tih svjedoka, bivši vlasnik jednog društva, izravno je uključio podnositelja zahtjeva kao sudionika kartela. Povrh toga, Vrhovni upravni sud oslanjao se na prijepise iskaza drugih svjedoka ispitanih pred Trgovačkim sudom, čija su svjedočenja potkrijepila tvrdnje o sudjelovanju podnositelja zahtjeva u kartelu.

Dakle, ovaj zaključak donesen je na temelju pisanih dokaza i iskaza svjedoka koji su saslušani pred Vrhovnim upravnim ili pred Trgovačkim sudom i koji su imali izravna saznanja o poslovanju optuženih trgovačkih društava. Iako su ti iskazi možda uključivali i reference na podatke iz „druge ruke“, odnosno podatke koje su svjedoci saznali od drugih, iz obrazloženja presude Vrhovnog upravnog suda ne proizlazi da su takvi elementi imali presudnu ulogu. Stoga je ESLJP zaključio da neizravni dokazi nisu bili presudni za ishod pobijanog postupka.

Podnositelj je tijekom cijelog postupka mogao osporavati pisane dokaze i iskaze svjedoka na kojima se temeljila presuda Vrhovnog upravnog suda. Njegovo pravo podnošenja dokaza kako bi pobijao tvrdnje tijela za zaštitu tržišnog natjecanja i pravo očitovanja na ocjenu dokaza suda

bilo je u potpunosti uvaženo. U pismenom i usmenom postupku pred Vrhovnim upravnim sudom, podnositelj je imao mogućnost ostvariti svoje pravo na obranu te su mu na raspolaganju bile odgovarajuće zaštitne mjere u odnosu na dokaze na temelju kojih je domaći sud donio presudu u tom slučaju. U danim okolnostima, stupanj u kojem se Vrhovni upravni sud oslanjao na neproverene neizravne dokaze, nije bio neopravdan.

Stoga je ESLJP zaključio da nije bilo povrede članka 6. stavka 1. Konvencije.

Glede podnositeljevog prigovora o prebacivanju tereta dokaza, ESLJP je primijetio da se Vrhovni upravni sud u svojoj presudi osvrnuo na teret dokaza i primjenjive standarde. Zaključio je da je Tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja dostavilo opsežne dokaze o kartelu, dok optužena trgovačka društva nisu mogla pobiti vjerodostojnost tih dokaza niti zaključke tijela za zaštitu tržišnog natjecanja. ESLJP nije smatrao da su načela koja je postavio Vrhovni upravni sud i način na koji ih je primjenjivao bili u suprotnosti s zahtjevima članka 6. stavka 2. Konvencije niti da je odgovornost podnositelja zahtjeva bila unaprijed utvrđena.

Stoga se ne može reći da je Vrhovni upravni sud teret dokaza prebacio na podnositelja zahtjeva niti da je standard dokaza na bilo koji način bio proizvoljan. Te je prigovore ESLJP odbacio kao očigledno neosnovane.